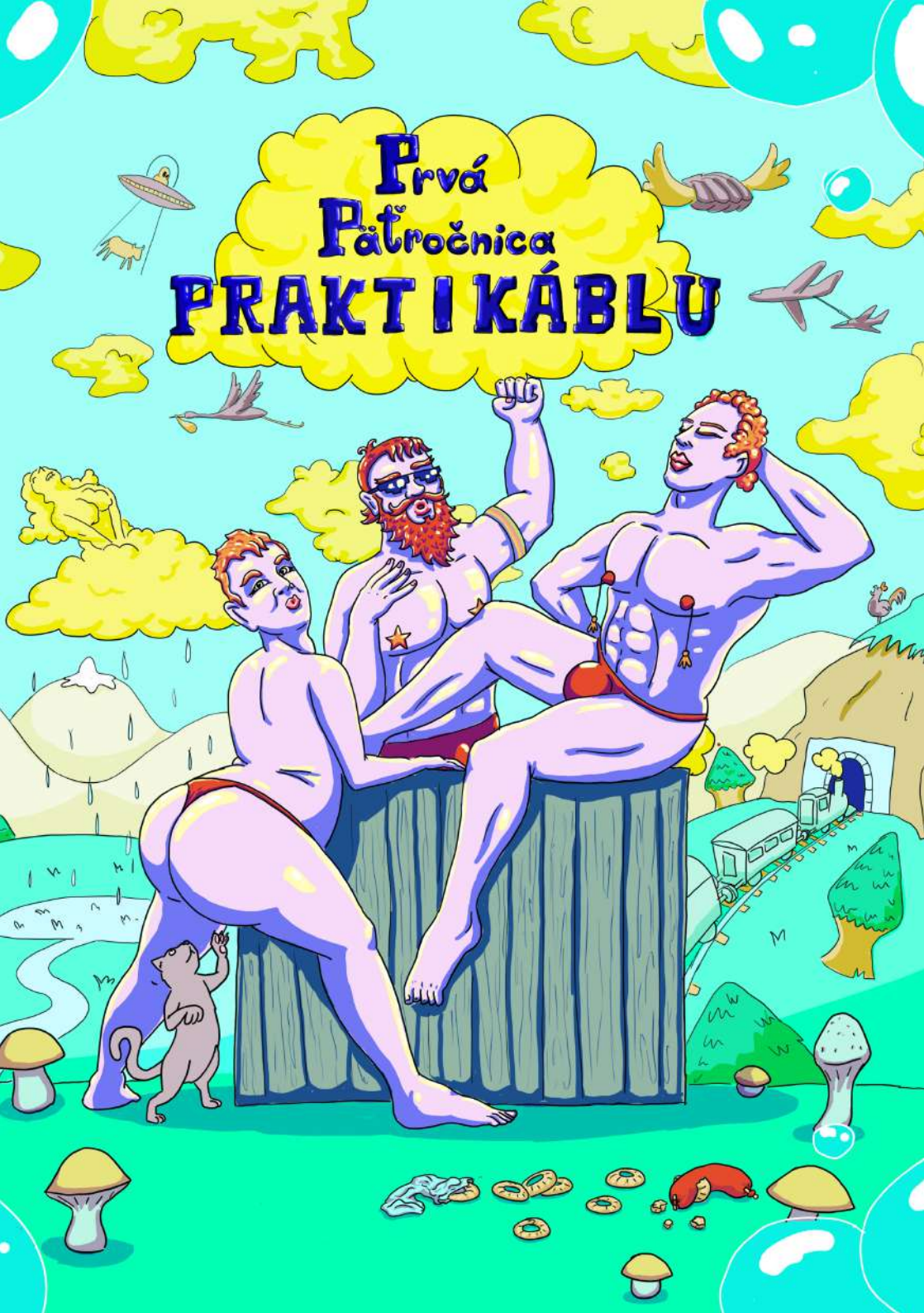

Prvá Päťročnica PRAKTICKÁBLU

ŠIMON PETER KRÁLIK

PRVÁ TRETINA HUDBNÉHO TEĽESA PRAKTIKÁBEL SA SVOJVÔĽNE STAL AKÝMSI FRONTMANOM. A ZVYŠOK TRIA MU TO VÖBEC NEZAZLIEVA, SKÖR NAOPAK. ZÁVIDÍ. JEHO HUDBNÝM VZOROM JE SEBE ON SÁM SÍ, TAKŽE AK JE PROGRES BADATEĽNÝ U JEHO IDOLA, ZARUČENE SA NIEKAM POSÜVA AJ SAMOTNÝ ŠIMON. MÁ RÁD TEHLÝ A INÉ STAVEBNÉ MATERIÁLY, KTORÉ SA DAJÜ POUŽITÜ AKO POMÖCKA PRI RADOVÁNKACH. MULTI-TALENTOVANÝ STAVBÁR, KTORÉHO MOTTO ZNIE: "ČO SÍ SÁM NEVYMYSLÍŠ, TAK TO SÍ NEVYMYSLEL."

RÖBERT ŠVEC

DRUHÁ TRETINA PRAKTIKÁBLVU POCHÁDZA Z TRNAVY. RÖBERT JE ČLOVEK, KTORÝ NEPOZNÁ ANI RUČÍKOVÉ ANI DIGITÁLNE HODINY. TÁTO LUDSKÁ BYTOŠÜ, ÜPLNE NEZÁVISLÄ OD ČASU, RAZ SKONČÍ V DIVADLE. ČI ÜŽ AKO KULISÁR ALEBO DOBROVÖLNÝ HASIČ, PROSTE BUDE TAM. A ZVYŠOK TRIA MU TO VÖBEC NEZAZLIEVA, SKÖR NAOPAK. ZÁVIDÍ. JEHO HUDBNÝM VZOROM NIE JE NIKTO, PRETOŽE VŠETKO JE IRELEVANTNÉ A IMPERTINENTNÉ. AKO PRVÝ SA ODHODLAL NA ODCHOD POTOM ZASE PRÍŠIEL, ODOHRAL PÄR KONCERTOV, OPÄŤ ODÍŠIEL, A TERAZ ZASE PRÍŠIEL. TO, ČI JE STÄLE ČLEN, VRÄTA HLAVOU AJ ZVYŠNÝM DVOM ČLENOM.

MATEJ FELDBAUER

TREÜTU TRETINOU HUDBNÉHO TRIA JE MATEJ. PREČO TOĽKO TROJEK? PRETOŽE MÁ BRADU AKO KONZERVATÍVNY ŽID A JEŽÍŠ BOL ŽID. JEŽÍŠOVO ČÍSLO JE 33. TOPÄNKU MÁ TIEŽ 43 A KEBY NOSIL PODPRŠENKU, MOŽNO JE TO ČÍSLO TRI, ALE TO NIKTO NEVIE, LEBO MATEJ NECHODÍ NA PLÄŽE, TAKŽE JEHO HRÜD JE TAJOMSTVOM. TAK ISTO, AKO JEHO RÖMSKE CHORÄLY. TAKTIEŽ MÁ FAREBNÉ BICIE. A PREČO FAREBNÉ? LEBO JEHO MOTTO ZNIE: "ŠVET NIE JE ČIERNOBIELY." PREČO JE TOTO MOTTO ZVLÄŠTNE? LEBO MATEJ JE FARBOSLEPÝ.

ŠIMON PETER KRÁLIK

Päť rokov. Ale o čo vlastne ide? K čomu to je? Tu nejde o lacnoty a vtípky "ze dna suda". Toto je zrkadlo. Zrkadlo všetkým vážnym a veľkým prdelám tohto sveta. Zrkadlo každému opilecko-sfajčenému superhipsta nahovno artistovi, zrkadlo autistovi. To veľké znamienko čo mal Gorbačov na lesklej pleške, to je PRAKTIKÁBEL.

Ten sajrant na dne sífóna, to je PRAKTIKÁBEL. Tá zaváraná mandarínka v čokoládovej torte, to je PRAKTIKÁBEL. Je to všade kam sa pozrieš, ale keď to v sebe nemá, tak to nevidíš. A pritom je to to jediné, čo v tomto vyprdenom zohriatom svetíku stojí medzi tebou a slučkou na tráme. PRAKTIKÁBEL potrebuješ. My ti ho dáme, dojdi. Hocikde. Len to vyslov - PRAKTIKÁBEL. Počuješ? Tak znie tá najnutnejšia potreba tvojho bytia. Tak znie spláchnutie po potrebe. Tak znie. Tak sa plače i smeje.

RÓBERT ŠVEC

Pred asi piatimi rokmi som sa ocitol nešťastne, z vlastnej lenivosti, mladíckej nerozvážnosti, predstierajúc apatiu na pomocnej škole. Bol to výsledok absurdity bytia, ktorý som však vtedy ešte nie celkom prijímal. Istí dvaja priekupníci duší, obchodníci s hodvábnym trápnom ma charismatickou kázňou o akomsi fistingu priviedli do ich

sekty. Hovorili si, a žiaľ stále hovoria, PRAKTIKÁBEL. Bolo to bolestivé a nelogické obdobie chaosu, avšak vďaka svojmu rudimentálnemu pudu sebazáchovy som znova zacítil vôňu čerstvého vzduchu a túžbu po slobode. Vymaniť sa z pazúrov ich dadaistického nihilizmu, však vôbec nebolo ľahké. Ako sa nepíše v slávnej zbierke básní laureáta neonologickej poézie Šimona Petra Králika: "človek bez PRAKTIKÁBLU je ako lenivec bez kresla, či cyklista bez cesta...". Svoju dávku PRAKTIKÁBLU som nechtiac potreboval znova a znova a tak som sa celkom nedobrovoľne ako dobrovoľník naďalej podieľal na ich tragických rituáloch. Si len bábka v ohraničenom priestore a úteku sa nedočkáš ani po smrti - zhltol ťa ich vlastný čas.

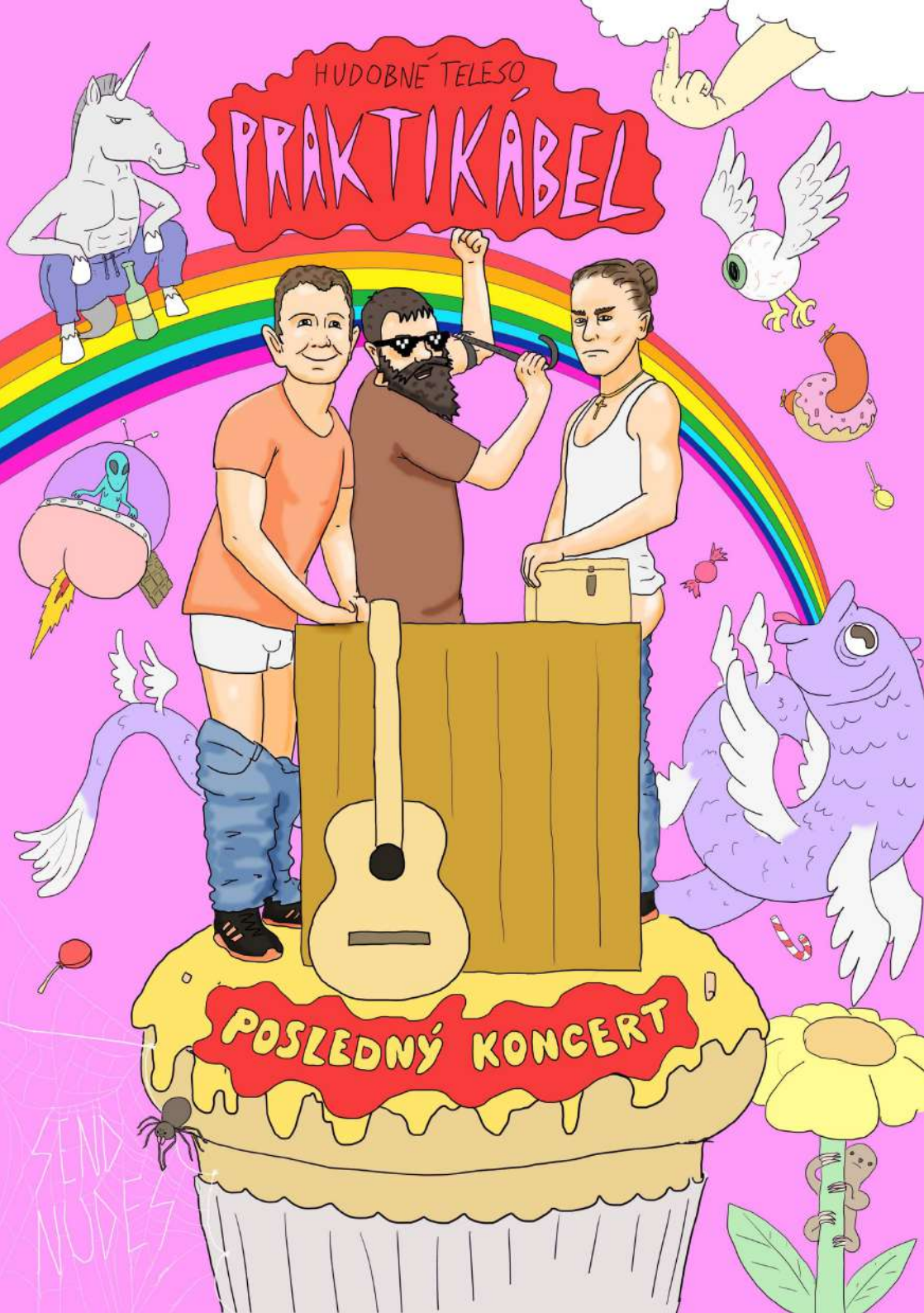
MATEJ FELDBAUER

Po rozsiahlych úvahách kolegov mi ostalo už len pár znakov. Kraulov, prs a motýlikov... Päť rokov, zlatí moji, päť rokov. To nie je jeden, ani štyri. Je to päť. Presne ako prstov na mape, či čiar na ruke. PRAKTIKÁBEL už dávno nie je len slovo. Je to pojem. Všetko, čo jem po ňom, stráca význam.

HUDOBNÉ TELESO

PRAKTIKÁBEL

POSLEDNÝ KONCERT

HUDOBNÉ TELESO PRAKTIKÁBEL

Na počiatku bola hudba. A vedľa nej stála trojica nádejných divadelníkov. Šimon, Róbert a Matej jedného dňa pri pomocnej podlahovej konštrukcii chytli do rúk nástroje a vzniklo tak **Hudobné teleso PRAKTIKÁBEL**.

robo mikla

Prvýkrát prezentovali svoje počiny na Hudobno-literárnom večeri vo Flame Music Bar-e. **10. marca 2016** bola téma takéhoto večera Dadaizmus & Surrealizmus. A presne po vzore umelcov zakladajúcich si na náhode, náhodne pokračovalo aj hudobné teleso...

Pred stredajším posledným koncertom, o ktorom sme vás, ctených čitateľov, už informovali, sa nám podarilo vyspovedať všetkých členov Hudobného telesa PRAKTIKÁBEL. O tom prečo, ako, čo ďalej, ale aj trochu filozofie nám porozprávali Matej Feldbauer, Róbert Švec a Šimon Peter Králik. Ja si už takto v perexe dovoľm poďakovať chalanom za ich čas, pretože ďalšie redaktorove vložky by len nasali tok ich myšlienok...

Ako ste vznikli?

M: Niečo sme skúšali do školy a Šimon schmatol gitaru. Potom sme začali vykukávať spoza praktikábel (podľa vzoru IKEA). Pár dní potom sme vystúpili na Hudobno-literárnom večeri a stali sme sa ich súčasťou.

R: Asi nejakou náhodou, veľmi zlou.

Š: Náhodne ako život na Zemi, ak samozrejme veríte, že vznik života na zemi bol náhodný.

Prečo zanikáte?

M: Ja som zvykol hovoriť, že aj keby sme nehrali desať rokov, zanikneme až po turné so symfonickým orchestrom. No potom som si uvedomil, že svet zvládne iba jednu večnú vec. A s Rímom sa nám pasovať zatiaľ nechce.

R: Zanikáme lebo, asi sme sa uvedomili. A možno ani nie.

Š: Treťohory ako geologické obdobie museli zaniknúť, aby prišli štvrtohory... A áno, aj pre takéto obmeny vyhynuli napríklad dinosauři. Ale vďaka vyhynutiu dinosauřov sú na Zemi také skvelí ľudia, ako Slováci.

Prečo práve 5. 12. 2018?

M: 5. 12. 1791 umrel Wolfgang Amadeus Mozart. Vtedy umrela hudba.

Š: V rámci mikulášskej nádielky chceme dať ľuďom do ponožky druhú vlnu slovenského undergroundu.

Pre vaše piesne je príznačné, že majú niekoľko point, avšak nikdy nesúvisia. Prečo?

R: Naše piesne majú pointu? To je pre mňa novinka.

M: Lebo život je bonboniéra. Raz sa otvorí a inokedy ti povie vtip.

Š: Reťaz je také silná ako každý jej článok, každá časť. Niekedy však reťaz netreba. Niekedy možno treba jeden, dva či tri reťazové články a to my ponúkame.

Nemáte definovaný žáner. Je to preto lebo sa nechcete škatuľkovať, alebo len preto, lebo neviete?

M: Nemáme, pretože sme slobodné duše a hráme iba na detských perkusiách.

R: Aký žáner? Ved' takéto zoskupenie, proste nemôže mať žáner. To proste nejde.

Š: Definujeme sa ako konsenzus hudobných vnemov, scénických výstupov a tímového spolumyslenia. Myslím, že toto definícia je.

Končíte ako Hudobné teleso, ako Divadelné však naďalej pokračujete. Uberá sa vaša divadelná tvorba rovnakým alebo podobným smerom ako vaša hudba?

Š: Naša tvorba, či už divadelná alebo hudobná, je konsenzom čohokoľvek, čo bolo kedysi vznešené. Predtým, ako sme sa toho dotkli. V podstate to, čo som menoval v predošlej otázke.

Môžeme sa tešiť na niečo nové?

M: Nie úplne, ale možno, že aj áno.

R: Zatiaľ o tom neviem.

Š: Tešte, mne to prekážať nebude...

Keby bolo Hudobné teleso PRAKTIKÁBEL reálna osoba, 5. 12.2018 by mala pohreb. Aké by boli vaše posledné slová pre túto osobu?

M: „Umřela stáří. Tak mladá.“ Bol si plný triesok, ale v každej jednej trieske sa ukrýval nápad, rozuzlenie, peripetia, bravčová masť.

R: Tam máš, kiežby si mohol umrieť ešte raz.

Š: Prejav smútiacich nad PRAKTIKÁBEL (podľa vzoru IKEA) rakvou: My všetci sme boli svedkami života niečoho, čo nemalo dostať toľko priestoru v našom živote, no dostalo. A navždy nám bude vrtať v hlave, prečo, ako, načo, kto...

Aké by boli posledné slová Hudobného telesa?

Š: Menzes.

M: Sľúbte mi, že si tu všetci spravíte fisting. Amen.

R: S bohom ostávajúce tatíčkovke kľučky, s bohom ostávajúce mamičkine rúčky.

“Chlapci svoj vstup do showbiznisu nijako nepodcenili. Vedeli, že na to, aby prerazili potrebujú mať dobré texty, jednoduché melódie a prepracovanú prácu s publikom. Na každom koncerte bolo vidno ich snahu, aby to všetko dosiahli. Žiaľ, nevyšlo. Ich odkaz nenašiel odozvu. Dnešný divák je totiž lenivý hľadať v ponúknutom vrstvy. Nie žeby tam nejaký druhý či nedajbože tretí význam bol, ale mohli sa aspoň snažiť.”

- **Ludovít Bergerov,**
náhodný okoloidúci expert na lepenie pirohov, prítomný na všetkých koncertoch

“Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.”

- **Ivan Kostra,**
frontman kapely Tusté Baletky

WS

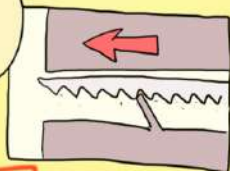
NA PROBLÉMY V RODINĚ
A NEDOSTATOK SEXU!

ESKA PÁSKA!

ESKAPÁŠKA!

NA PROBLÉMY V KAPELE
A NEDOSTATOK TEXTU!

ESKAPÁŠKA!

ESKAPÁŠKA!

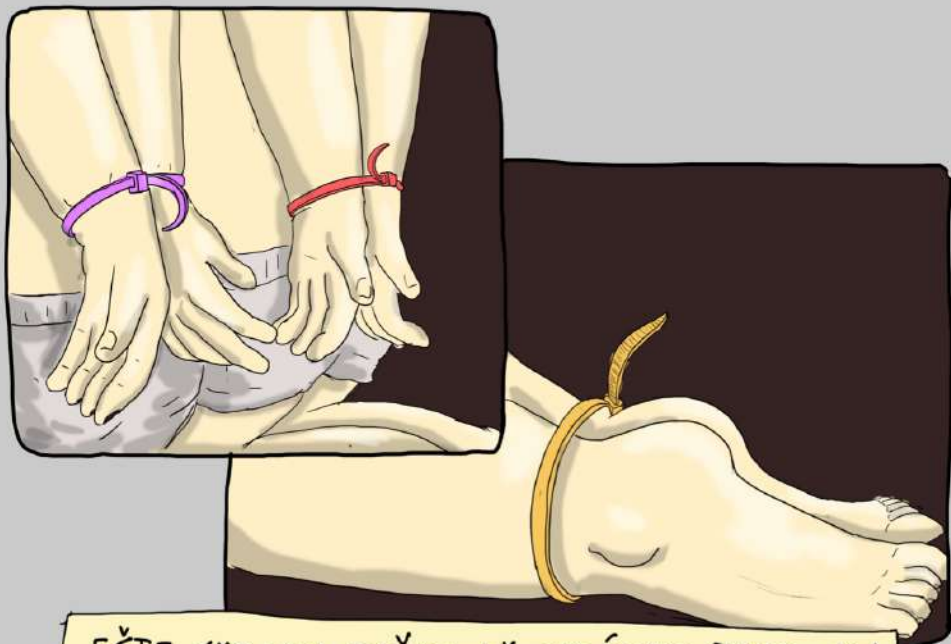

AK SA BOJÍŠ, ŽE TI AUTO NEDOJDE AŽ K TESCOU

ESKAPÁŠKA!
ESKAPÁŠKA!

EŠTE SME LEN ZAČALI, UŽ VYDÁVAME BEST, UF!

EKSA PAKSA!

EKSA PAKSA!

U
K
A
T
A

~~P~~~~R~~~~A~~~~K~~~~T~~~~I~~~~K~~~~Á~~~~B~~~~E~~~~L~~

ŠIMON KRÁLIK

RÓBERT ŠVEC

MATEJ FELDBAUER

Kto je Praktikábel?

Praktikábel je zväčša z dreva, preto sa na otázku pýtame: „Čo je praktikábel?“

Ale ak dáme PRAKTIKÁBEL caps lockom, je to stavbár, učiteľ angličtiny a čašník. V remesle sme sa ocitli skrz spoločné štúdium na KBT VŠMU. Bohužiaľ, ale aj chvalabohu, momentálne stále študujúci.

Prečo práve U Kata?

Robo: Lebo smrť. (Bez mäkkeňa, trnavský dialekt)

Šimon: Kto usmrtil Williama Wallace-a?

Matej: Nerobíme reklamu žiadnemu Bratislavskému podniku. Je to náhoda. Kati bolí vždy považovaní za najhlbšiu spoločenskú spodinu. Museli sa stretávať osvä a veľmi ťažko sa im socializovalo, práve kvôli ich statusu.

Šimon: U Kata sa vlastne stretnú dvaja vyslúžilí kati, pospomínajú a do toho ich celý večer obsluhuje nemý krčmár, ktorý však ani nepočúva.

Všimol som si, že nemáte scénografa. Kto Vám robil bábky, scénu?

Robo: Smrť.

Šimon: V dnešnej dobe je označenie bábka nie úplne presným. Vedú sa diskusie o tom, čo všetko pod tento termín spadá. Preto by bolo vhodnejšie použiť slovo animant. Sem spadá napríklad aj animovaný materiál či tieň... My materiál ani tieň neanimujeme.

Matej: Scénografiu nám robili chalani z CDD, n.o. (Co Dúm Dal, neexistujúca organizácia)

Bola vaša inšpiráciou nejaká knižná alebo iná predloha?

Matej: Nevieme čítať.

Robo: Inšpirácia bol život.

Šimon: Básničky.

Matej: Je to naša autorská inscenácia inšpirovaná aktuálnym, ale aj starším dianím na Slovensku, v politike, medzi občanmi z rôznych regiónov. To všetko sú veci samé o sebe veľmi smešne a inšpirujúce.

Na čo sa môžeme tešiť?

Robo: Na smrť.

Matej: Na troch krásnych chlapov v rozkveti.

Šimon: Na veľmi didaktické veselé piesne.

Robo: Na život.

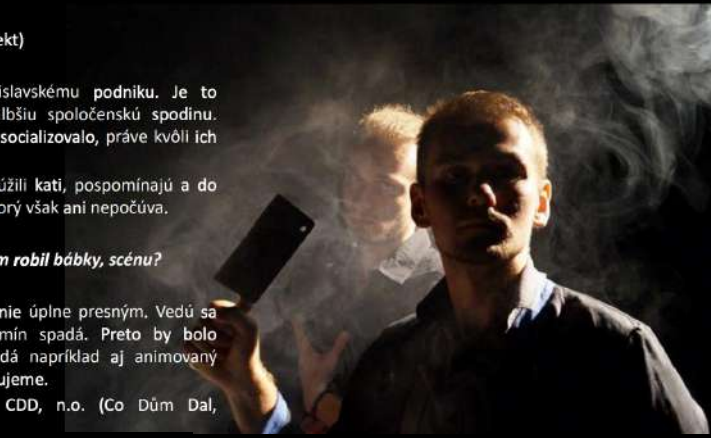
Pre akého diváka je inscenácia určená?

Robo: Dojdzite a uvidzite.

Šimon: Pre rakúskych homo... homeopatkov.

Matej: Je to vhodné na prvú rande akejkoľvek vekovej kategórie.

Newsletter divadla Ticho a spol., január 2018

“

Kontemplatívny divadelný priestor stylizovaný do polostánstva v divákoví vytvára autentický stupeň neporozumenia.

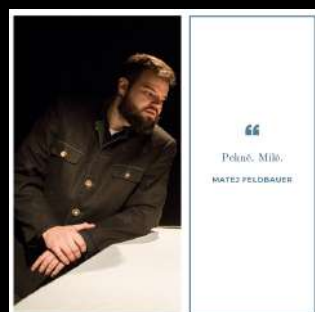
ŠIMON PETER KRÁLIK

“

Nemotivná uzavretosť divadelného priestoru bez zdaniej možnosti uniknutia pred nasledujúcou traumatisujúcou zážitkovú sa prejavuje až psychomaticky a zakazým vytvára silnú túžobu na stoličie.

RÓBERT ŠVEC

“

Pekuč. Milo.
MATEJ FELDBAUER

DIVADELNÉ TELESO PRAKTIKÁBEL

Éra Divadelného telesa PRAKTIKÁBEL sa začala v roku 2017, kedy mala predpremiéru prvá inscenácia s názvom **U Kata**. Presnejšie 25.08.2017. A ako to už nebýva zvykom v normálnom svete, medzi predpremiérou a premiérou nastala polročná pauza. Veď aj víno musí zrieť a čo sme my, voľáčo menej, alebo čo?

U KATA

Jemná politická satira z prostredia katov v dobe, keď ich remeslo bolo na pokraji vyhynutia. Náhodne sa stretnú dvaja už vyslúžilí kati v miestnom lokále, s príznačným názvom **U Kata**, kde ich po celý čas obsluhuje nemý krčmár...

Réžia: Matej Feldbauer

Dramaturgia: Šimon Peter Králik

Mešká: Róbert Švec

Obsadenie a hudba: PRAKTIKÁBEL

Premiéra: 31.01.2018, Ticho a spol., Bratislava

Derniéra: 31.01.2020, Ticho a spol., Bratislava

Christian Morgentern - Šibeniční vrch

Nesrozumiteľne pro blbý lid
pěstujem životní esprit
právě ten, který je sám,
terčem našim satirám.

Možná pomsta dětské impotence
na hlubokém smyslu existence.

Jestli nás však čísti musíš
životu líp porozumíš.

(voľne prebásnil Egon Bondy)

Šimon Peter Králik - Lopata

Remeslo má zlaté dno,
väčšine je na ho...
Remeslo má zlaté slová,
povedzme si zas a znova.

Kat bez sekery je ako
veslár bez vesla,
lenivec bez kresla,
trezor bez hesla,
cyklista bez cest... bez cesta,
darovanému koňu na zuby nehľadím.

Aj u kata môže byť veselo!

Všetko to začalo na jednom hudobno-literárnom večeri venovanom dadaizmu a surrealizmu. Pôvodne hudobné teleso nazvané PRAKTIKÁBEL sa však veľmi rýchlo pretransformovalo na to divadelné. Nie je to náhoda, keďže členmi tohto umeleckého zoskupenia sú študenti Katedry bábkarskej tvorby Vysokej školy múzických umení v Bratislave: Ten s bradou - Matej Feldbauer, večne meškajúci člen-nečlen Róbert Švec a Stavbár-muzikant Šimon Peter Králik.

Dej je pomerne jednoduchý - v miestnom lokále s názvom U Kata sa stretnú dvaja príslušníci tejto profesie, pričom ich obsluhuje nemý krčmár. Slepý a hluchý kat spomínajú spolu s krčmárom na významné (miestami bizarné) udalosti zo svojich životov (recitovanie na Katoslavovom Kubíne, upálenie čarodejnice, hranie sa na sídlisku a pod.). Zistíme aj to, prečo sa rozhodol krčmár nerozprávať...

Miestny lokál U Kata sa tak stáva miestom, kde sa prelína prítomnosť spolu s minulosťou. Režisér Matej Feldbauer veľmi účinným spôsobom vytvára prelínanie prítomného a minulého času prostredníctvom efektne fungujúcich mizanscén. Farebne namaľované poldecáky nie sú v ich poňatí iba prostriedkami na uvoľnenie nálady, ale v niekoľkých mizanscénach predstavujú obyvateľov Trnavy, Prešporku či sídliskových chlapcov.

To, čo inscenáciu U Kata najvýraznejšie charakterizuje, je humor - drsný, štipľavý, no o to viac slzy do očí vháňajúci. Dialógy sú nesmierne vtipné nielen vďaka rôznym slovným hračkám, ale aj kontextovému humoru (bitka medzi nemým krčmárom a hluchým katom) a pohybovej práci hercov (zvodná chôdza a lá Miss Universe Šimona Petra Králika s katovským náradím a pod.). Dôležitú úlohu v súvislosti s humorom tvoria tiež mimika a gestá hercov - počas celého trvania inscenácie si zachovávajú vážne, až priam kamenné tváre. Svoje postavy vynikajúco kreujú hlavne po fyzickej stránke.

Divadelné teleso PRAKTIKÁBEL vo svojej prvej inscenácii upriamuje pozornosť na katov, ktorí boli vždy na okraji spoločnosti. Tvorcovia stvárnajú túto profesiu v úplne inom svetle, ktorý je v mnohých smeroch skutočne nápaditý. Vtipné a originálne dialógy, dynamickosť a pôsobivá komickosť ich prvého "dieťaťa" sľubujú nevšedný umelecký zážitok. Ak je vám blízky drsný humor a slovné hračky, potom sa stane lokál U Kata vašim obľúbeným (ak nie najobľúbenejším) miestom. Lebo nie všetko, čo sa spája s katom, musí byť automaticky temné a strašidelné... Ide len o to nájsť spôsob, ako otočiť mincu a pozrieť sa na ňu iným pohľadom. Najlepším tým "PRAKTIKÁBLOVSKÝM".

Ticho U Kata

V divadle Ticho a spol. sa nedávno rozhodli pre razantný krok – dať priestor mladým, ešte neetablovaným tvorcom na prezentáciu svojej práce. Vďaka projektu s názvom „Work in progress“ sa toto nezávislé divadlo stalo metaforickým ostrovom nádeje pre tých, ktorí majú potenciál, no nemajú priestor na prezentovanie. Prvým a zatiaľ jediným takýmto výstupom je autorská inscenácia PRAKTIKÁBLU pod názvom U Kata.

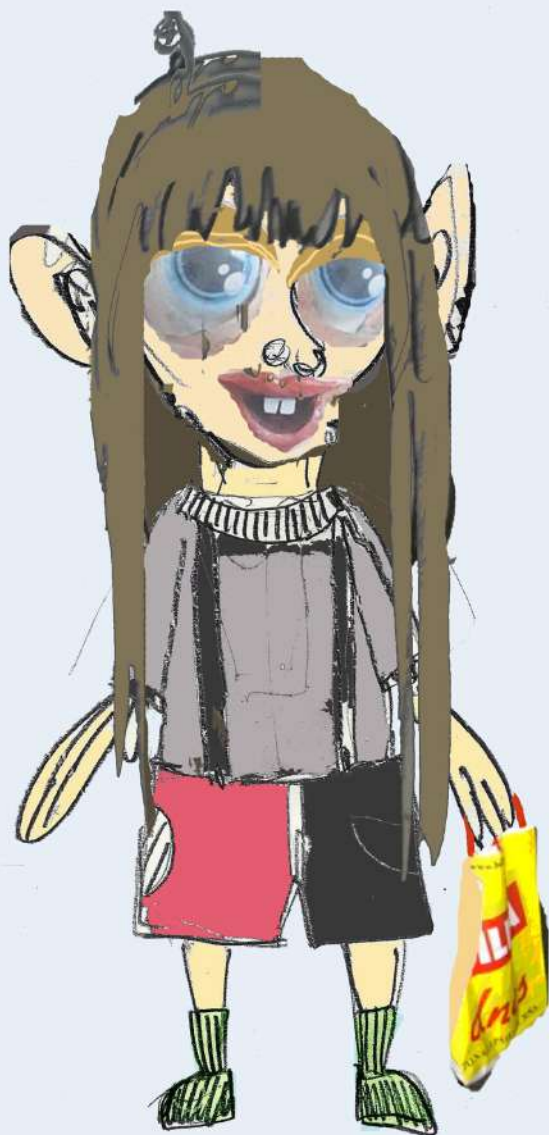
Keď sa ocitnete v krčme „U Kata“, tušíte, že sa pred vami odohrá niečo výnimočné. V priestore sa prevaľuje hmla a vládne prítmie, ktorým sa nesú zvuky kalimby. Na tú hrá barman (Róbert Švec), ktorý sa prechádza a pritom zazerá na divákov. Svrne čakáme na začiatok a keď už-už strácame nádej, do krčmy prichádzajú dvaja muži – vyslúžilí kati. O pár záhadných a mierne nejasných momentov neskôr sa dozvedáme, že jeden z nich je slepý (Matej Feldbauer) a druhý hluchý (Šimon Peter Králik). Napriek tomu však veselo vedú absurdné dialógy, pričom oná absurdnosť nie je podmienená len ich hendikepmi. Aj barman má totiž jeden. Javí sa ako nemý. Obsahová náplň jednotlivých replík, často zdanlivo chýbajúca pointa a až dadaistická hra so slovom vravia samy za seba. Komike výrazne napomáha aj opakovanie určitých replík.

Sledujeme príbeh, ktorý je neustále prerušovaný „cudzími“ obrazmi. Tie zväčša neponúkajú žiadne východisko, skrátka sú a sú dobré. Celej inscenácii veľmi pristane dôraz na prácu s objektom – nečudo, keď sú jej autormi bábkar. Herci postupne animujú rôzne predmety ako utierka, poldecáky či sviečka. Vďaka tomu sú niektoré situácie divákovi ponúkané s dostatočným nadhľadom. Tomu však napomáha aj civilné a prekvapivo príjemné herectvo tejto trojice. Napriek tomu, že ide o bábkohercov, veľmi dobre zvládajú aj činoherný prístup. O „psychologickom prežívaní“ sa tu však nedá hovoriť. Postavy stvárnajú s odstupom, no zároveň aj s dostatočnou vážnosťou na to, aby pôsobili absurdné situácie a repliky presne tak komicky, ako majú.

Inscenácia sa dá charakterizovať ako ľahká politická satira pretkaná absurdnom s prímiesou brechtovského prístupu. Objavuje sa tu veľmi silný zmysel pre stavbu mizanscény, nonverbálne herectvo, animovanie objektov – ktoré značne oživuje celý útvar či hra na viacero hudobných nástrojov. Napriek (alebo vďaka?) mierne absentujúcej dramaturgii si však zaručene humor odnesiete vo vreckách aj domov.

FANTOVLAS

DIVADELNÉ TELESO
PRAKTIKÁBEL

V prvej časti bábkovej trilógie **Fantovlas** sa František potýka s postsocialistickým školstvom na Slovensku a jeho dopadmi na mladú generáciu. Pojednáva o kulte záporných popkultúrnych postáv, ktoré v dnešnej dobe supľujú pravé vzory. Príbeh okrem spomínaných dopadov poukazuje aj na, v dnešnej dobe už takmer zabudnutú, pomoc druhým bez nároku na odmenu.

Hlavný protagonistu rozpráva príbeh o dlhovlasom Františkovi, ktorému preučená ruštinárka angličtinárka počas školského dňa nenápadne podsunie vši. Rodičia ho ostrihajú a vlasy spláchnu. Môže sa zdať, že tým príbeh končí, avšak tu sa ešte len začína. Vlasy sa totiž vyplavia v Chorvátsku a zmyslia si, že nájdu cestu naspäť na Františkovu hlavu. Po ceste stretnú osamelého rybára, neskôr v Taliansku osamelého maliara. Už to vyzerá, že sa príbeh skončí šťastne, avšak známy plešatý zloduch Fantomas si zaumieni, že spolu s nimi ovládne svet. Vlasy rybárovi aj maliarovi pomôžu vo vypätých situáciách, vďaka čomu na oplátku oni neskôr pomôžu vlasom z Fantomasovho zajatia.

Fantovlas sa prezentoval na niekoľkých medzinárodných festivaloch ako aj na viacerých multižánrových u nás na Slovensku (Medzinárodný bábkarský festival "Rzeczy Istność" III. Międzynarodowy Festiwal Teatru Przedmiotu v Gdańsku, Art In Park Fest, Festival študentských filmov Áčko, Tee Teepee Fest, Drienok, Festival Kulturák a i.).

Scenár a réžia: Matej Feldbauer

Bábky: Michaela Urbanová

Účinkuje: Róbert Švec

Premiéra: 08.04.2018, Kulturák Klub, Bratislava

Ako sa vybrali vlasy na vandrovačku

Divadelné teleso PRAKTIKÁBEL, ktoré tvoria Matej Feldbauer, Róbert Švec a Šimon Peter Králik nezaháľajú, a po troch mesiacoch od premiéry autorskej hry U Kata rozširujú svoj repertoár o ďalší zaujímavý titul. Na rozdiel od U Kata, kde účinkujú všetci členovia zoskupenia, tak v najnovšej hre Fantovlas vystupuje iba jeden z nich - Róbert Švec.

Fantovlas má jednoduchý dej - hlavný predstaviteľ Franto (ktorý nevie povedať „r“, preto sám seba nazýva Fantom) si jedného dňa musí ostrihať svoje dlhé vlasy kvôli tomu, že dostane vši. Ostrihané vlasy spláchnie do záchoda, no netuší, že tým odštartuje ich nevšednú púť. Vlasy sa tak ocitajú v rôznych krajinách a stretávajú zaujímavých ľudí. Vlasy musia prekonať dlhú cestu a zažiť bizarné situácie, aby sa vrátili k svojmu majiteľovi Fantovi.

Divadelné teleso PRAKTIKÁBEL si uvedomuje, že treba vychovávať najmenších divákov a zvoliť pritom taký spôsob inscenovania, ktorý nebude prvoplánový. To sa realizuje v samotnej scénografii - na papierových taškách z Billy je z druhej strany namaľovaný dom, škola, tráva a slnečná obloha. Na jednej strane vidí dieťa známe prostredie, ktoré herec Róbert Švec obohacuje animovaním marionet. V minimalistickej scénografii Fantovlasa sa naplno prejavuje kreatívna práca s objektom - hovoriace vlasy parochne, valček na maľovanie sa využíva aj ako vrtuľník, školský atlas predstavuje more, v ktorom plávajú vlasy. Mimoriadne sympatický je aj Švecov spôsob zapájania divákov do deja.

Fantovlas ponúka Švecovi dostatočne veľký priestor na to, aby divákovi predviedol rôzne polohy svojho hereckého prejavu. Ako rozprávač preukazuje istý odstup od rozprávaného príbehu, ktorý sa však mení vo chvíli, keď hrá a animuje postavy. Osobitú kapitolu jeho hereckého prejavu tvorí animácia parochne - vyberá niekoľko prameňov, prostredníctvom ktorých poukazuje na to, že každý vlas je dôležitý. Vďaka jeho hravému uchopeniu postáv a predmetov nejedno divácke oko neostáva suché, ale mokré od slz.

Najnovší počin divadelného telesa PRAKTIKÁBEL by mal byť povinnou jazdou nielen najmenších detí, ale aj ich rodičov. Humor, ktorý tvorcovia využívajú, je mimoriadne nákazlivý. Fantovlas pobaví a diváka tak vtiahne do magického sveta hovoriacich vlasov, že ešte dlho po skončení predstavenia bude myslieť na telefonát medzi parochňou a rybárom...

DIVADELNĚ TELESO PRAKTICKĀBEL A HOSTĪA EVANĚLIUM PODĻA KEVĪNA

Toto je príbeh z dávnych čias. Z čias mýtov a legiend, keď boli starí Bohovia malicherní a krutí a zoslali na ľudstvo osud utrpenia. Ale kdekoľvek sa zjavilo zlo, kdekoľvek trpeli nevinní, vždy tam bol Kevin...

Inscenácia o falošných ideáloch, sympatickom vodcovi a dvoch naivných ľuďoch skúma, či tieto tri faktory nemajú náhodou niečo spoločné.

Projekt **Evanjelium podľa Kevina** vznikol počas prvého ročníka **24 hour play** v divadle **Ticho a spol.** v júni 2018. Tvorivý tím, ktorý sa stretol na tomto podujatí, sa rozhodol 20 minútovú prezentáciu predĺžiť.

„Never všemu, čo ti dajú,
len hry s tebou stále hrajú.
Náhoda?
Nemyslím si.“
- Sv. Kv 1, 3

Tvorivý tím: Šimon Peter Králik, Marek Lupták a.h.,
Mojmír Procházka a.h., Matej Feldbauer
Premiéra: 25.03.2019, Ticho a spol., Bratislava

Katolícki kresťania už od počiatku považovali za skutočné evanjelia len štyri. Zámernie ignorovali piate. Evanjelium podľa Kevina sa po stáročiach opäť dostalo do popredia vďaka ruským archeológom, ktorí ho našli v roku 1939 vo vtedajšom Leningrade, dnešný Petrohrad. V katakombách chrámu Kristovho vzkriesenia objavili betónové tabule a na nich vyrytý odkaz trinásteho, utajovaného, apoštola Kevina. Piate evanjelium sa považuje za najradikálnejšie, ale zároveň za najpravdivejšie posolstvo z čias Ježiša Nazaretského.

Zmienok o Svätom Kevinovi sa zachovalo minimum. Po znovuobjavení piateho evanjelia sa vtedajšie médiá na celom svete rozhodli utuľtať skutočnosť, že niečo také existuje a tak archeológovia nedostávali žiaden priestor v mediálnych diskusiách. Iniciovali verejné demonštrácie v mene Kevinom, ktoré boli zmietnuté zo stola oligarchami.

V 21. storočí sa historici čoraz viac vracajú ku Kevinovmu evanjeliu, pretože v ňom nachádzajú jediné pravdivé odpovede na všetky otázky...

"Pičovinka."

- Miro Dacho,

dramaturg Slovenského komorného divadla v Martine

Fanto

a vianočný teleport

**DIVADELNÉ TELESO
PRAKTIKÁBEL**

František, prezývaný Fanto, má už po krk tradičnej slovenskej vianočnej kuchyne. Je zvedavý, ako si tak počas sviatkov nažívajú v zahraničí. Veľmi rád by už ochutnal aj niečo iné ako kapra a kapustnicu. Ale ako sa vraví: dávaj pozor na to, čo si želaš. A Fanto je raz-dva v kaši. Žiaľ, nie v tej zemiakovej...

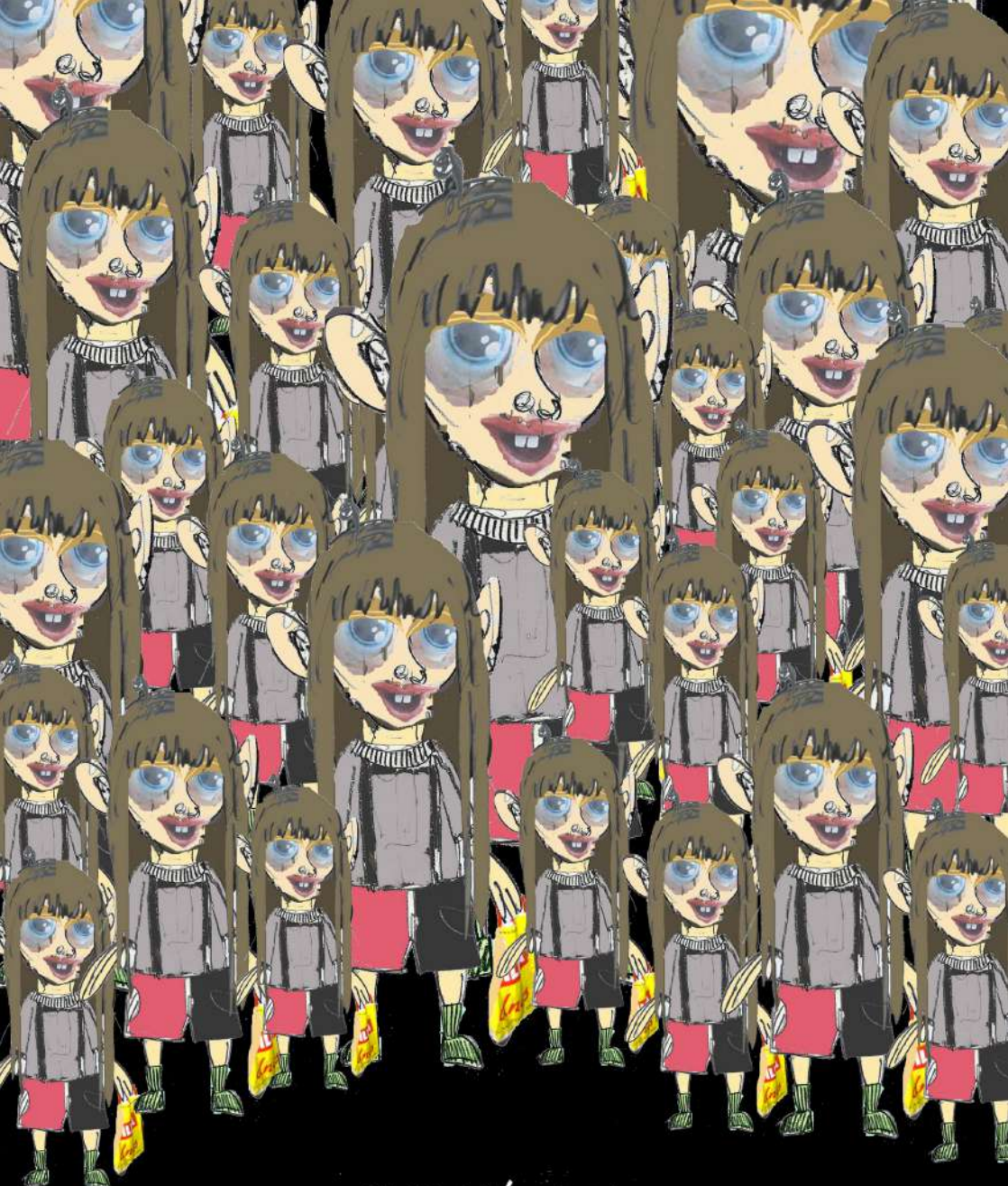
Scenár a réžia: Matej Feldbauer

Scénografia: Miriam Horňáková

Účinkuje: Róbert Švec

Premiéra: 14.12.2019, EDUdrama, Bratislava

DIVADELNÉ TELESO
PRAKTIKÁDEL

FANTOLAND

V KOŽI FANTA MAJCCHOVIČA

Do Majcichova prišli kolotoče. Ale sú to naozaj len zábavné zariadenia v podobe kruhovej konštrukcie so sedadlami, ktoré sa točia? Je ich návšteva Majcichova iba zhodou okolností alebo si toto mestečko na periférii vybrali zámerne? Je to len sen alebo realita?

Završenie divadelnej trilógie o Františkovi z Majcichova, ktorý sa vysporadúvo so súčasným svetom po svojom.

Libreto a réžia: Matej Feldbauer

Scénografia: Miriam Horňáková

Účinkuje: Róbert Švec

Premiéra: 14.09.2021, Ticho a spol. Bratislava

V čase tvorby tohto plátku ešte nebola inscenácia na svete. Preto nás mrzí, že sa o nej nedozviete viac. Ale môžete sa aspoň pokochať plagátom.

DIVADELNÉ TELESO PRAKTIKÁBEL A HOSTIA

PILÁTOVO KRÉDO

Pseudodokumentárna inscenácia zachytáva mierne nepravdepodobné stretnutie dvoch veľkých dramatikov. Spájajú ich tri veci – túžba nájsť pravdu v histórii, láska k písaniu a chuť na chlebíček. V roku 1938 už nebolo spoločensky prípustné niekoho zastreliť kvôli chlebíčku s majonézou, a tak Čapek s Karvašom vyriešia problém s eleganciou sebe vlastnou. Nič nie je nemožné, limity neexistujú a interpretácie sú nevyčerpatel'né.

Réžia: Matej Feldbauer

Dramatizácia: Tereza Trusinová a.h.

Dramaturgia: Tereza Trusinová a.h.

Scénografia: Martin Puškár a.h.

Maľby: Miroslava Brňaková a.h.

Hudba: Filip Krišš a.h., Karolína Krigovská a.h.

Účinkujú: Šimon Peter Králik, Veronika Karolína Peštová a.h.,

Jerguš Horváth a.h., Mário Houdek a.h.

Premiéra: 15.09.2021, Ticho a spol. Bratislava

Tento cassa-stück je na tom úplne rovnako ako spomínaný Fantoland. Ale aj v tomto prípade sa môžete pokochať aspoň plagátom.

PANTOMÍMA

Pantomíma tvorí významnú súčasť tvorby PRAKTIKÁBLU. Za všetko môžeme spomenúť napríklad umiestnenia na súťaži PANart v rokoch 2017 a 2018. V oboch ročníkoch Šimon Peter Králik a Matej Feldbauer súťažili v kategórii dvojice. V roku 2017 obsadili síce druhé miesto, avšak aspoň boli jediní v kategórii. S Pantomímou to už bolo ale celkom inak. V kategórii ich súťažilo viac a slovami Mateja Feldbauera: "Takúto kokotinu som jakživ nevidel" zvíťazili. A ponuky sa hrnuli a hrnuli, ale zase nie až tak.

Na prvých štyroch fotkách môžete vidieť spomínanú prelomovú pantomimickú mikroinscenáciu. Na ďalších dvoch otváranie výtvarnej vernisáže v Univerzitnej knižnici v Bratislave (áno, boli aj chlebíčky) a na posledných dvoch fotografiách výstrižky zo študentského filmu Gestá, ktorý vlastne ani nevieme ako dopadol. Teda, videli sme ho, ale čo sa s ním dialo potom, kto to vie, kto to vie? Kto to vie, kto povie?

"Pantomíma Šimona Králika a Mateja Feldbauera naznačila tematické a výrazové možnosti pantomímy súčasnosti."

- Peter Maťo,

tanecniaktuality.cz, 21. decembra 2017

"Výtvarnú vernisáž otvorili dvaja mímovia, ktorí nonšalantne priblížili vznik najvýznamnejších výtvarných obrazov v histórii rodu homo. Avšak smutný koniec nám naznačil, že týmto druhom umenia sa uživiť nedá, a tak začali, priam ešte nonšalantnejšie, natierať steny univerzitnej knižnice. Našťastie nebol prítomný nikto kompetentný, aby im, dvom zúfalým bielym pánom, prerušil bašavel."

- 12.10.2018, Festivalový denník – TvorBA 2018, číslo 1, Národné osvetové centrum

FILMOVÉ TELESO PRAKTIKÁBEL

Prvý film, **Krišpín dolina**, mal premiéru 24.08.2016. To je skoro na deň presne rok pred predpremiérou U Kata. Čiže technicky vzato, divadelníkmi sme sa stali až ako poslednými.

Po úspešnej trilógii o filozofii a zmysle života, Krišpín dolina, prišiel na rad dokumentárny film **Odchodná**, ktorý svojším spôsobom skúma, ako sa za roky zmenila Obchodná ulica.

Nasledovala ďalšia trilógia, tento raz však z iného súdka. **Glagolská omša** vznikla pri príležitosti Posledného koncertu. Tajní dokumentaristi sa pozreli na zúbky Hudobnému telesu PRAKTIKÁBEL. V troch častiach môžete vidieť ich vznik, výslnie a koniec. A aj matku.

Ostanným filmom celého zoskupenia je **Ženské postavy u Lovborga**. Film je inšpirovaný textom od Woodyho Allena. Králik aj Švec v ňom podávajú nadpozemské výkony.

Do tejto kolonky by sme radi zaradili aj zábavnú crazy a sviežu show **ROTHOFF**, ktorá je skrátka super a kto to ešte nevidel, akoby ani nežil.

“Tá Hedviga už bola trochu cez.”
- **Mgr. Michal Vrbňák**,
profesionálny strihač

“Hrozne :(ako dokument, tak aj to ako to tam vyzera.”
- **Roland Tubler**,
komentár na facebooku

Doslov

K dejinám telesa PRAKTIKÁBEL

Tézy (ne)akademickej prednášky

...preto je jazyk tohto článku nevedecký, citácie nekorektné, zdroje sú však jednoznačne identifikovateľné, v hranatých zátvorkách sú poznámky adresované samej sebe (ako potenciálnej prednášajúcej v ďalekej budúcnosti). Prednášku dávam k dispozícii s povolením šírenia aj členom telesa PRAKTIKÁBEL, preto je sem-tam v texte poznámka aj pre nich, ak ju pri redakčnej úprave, na ktorú majú plné právo, nevymažú...

1. Definícia alebo Čo je to PRAKTIKÁBEL?

[Zadať otázku, čo je praktikábel.]

A) PRAKTIKÁBEL - zariadenie (lešenie, podstavec) umožňujúce vertikálne členenie javiska
(Slovník cudzích slov (akademický), 2005, dostupné online: <https://slovník.juls.savba.sk/>).

B) PRAKTIKÁBEL - výškovo regulovateľný podstavec na javisku, - scénický prvok, podstavec v tvare kvádra, ktorý môže mať rôznu výšku. Na drevený rám sa kladú trepane – palubové dosky spojené do jedného celku. Umožňuje vertikálne členenie javiska s rozmiestnením akcie aj na viaceré podlažia. Na javisku môže byť viacero praktikáblov. Pozri aj: trepa.

(Orgoňová, O. - Bohunická, A. - Krajč Zamišková, B. - Pašuthová, Z.: Slovník divadelných profesionalizmov, Bratislava: VŠMU, 2019)

C) PRAKTIKÁBEL - kultúrno-sociálnoexperimentálne-hudobno-divadelné teleso... (FB PRAKTIKÁBEL)

*

Komentár: Väčšina divadelníkov vie, čo je PRAKTIKÁBEL. Ak nemáme na mysli jeho technologicky prepracovanú verziu s hydraulikou, je to doplnková javisková konštrukcia v tvare kvádra. Tvorí ju niekoľko dohromady zbitých (často i obitých) načierno natretých dosák položených na drevenom ráme. Rám, a teda i praktikábel, môže mať rôznu výšku a pri prenose a skladovaní sa dá zložiť. Jeho funkciou je rozčleniť plochu javiska, vytvoriť „malé javisko na veľkom javisku“. Vzniká tak priestor, ktorý dynamizuje a ozvlášťuje plochu javiska. Ak sa použije viacero praktikáblov, môžu vzniknúť viaceré roviny, ktoré obohacujú možnosti hereckej akcie i pôsobivosť scény.

Tento opis sa dá vnímať aj ako výstižná metafora práve jubilujúceho rovnomenného „kultúrno-sociálnoexperimentálne-hudobno-divadelného telesa“. Jeho „trepňu“, t. j. dohromady zbité i divadelným životom obité dosky, tvorí trio ešte stále mladých divadelníkov (v abecednom poradí): Matej Feldbauer, Šimon Peter Králik a Róbert Švec. Ich štylizované podoby môžete vidieť aj na logu tohto telesa [k jeho podobe sa dostaneme neskôr].

Ak budeme pokračovať v naznačenej metafore, ich tvorba predstavuje viditeľne odlíšenú časť „zemeplochy“ slovenského divadelného priestoru. Spolu s ďalšími zoskupeniami jej dodáva nové roviny i rozmery - ozvlášťuje ju a dynamizuje. Trojica mladých mužov vytvorila nový priestor nielen pre seba, ale – a to je rovnako dôležité – našla si svoje publikum. Treba však dodať, že rozhodne nie mainstreamové.

2. NÁHODA alebo Manifest spontánnosti a vzdoru

„PRAKTIKÁBEL vznikol náhodne a je tomu prispôsobená aj tvorba.“
(FB Praktikábel)

„Kategória náhodnosti sa objavuje najmä v súvislosti s modernými a avantgardnými tvorivými postupmi - je využívaná ako jeden z prostriedkov narúšania tradičných foriem.“

(MATEJOVIČ, Pavel. Náhoda ako subverzívny prvok filozofického a estetického diskurzu šesťdesiatych rokov. In: Slovenská literatúra, 58, 2011, č. 2, s. 98 – 104)

*

Komentár: Náhoda a náhodnosť ako tvorivé princípy, ku ktorým sa PRAKTIKÁBEL hlási, patria k charakteristickým črtám umeleckých avantgárd prvej polovice 20. storočia (najmä dadaizmu a surrealizmu). Náhoda - celkom príznačne - bola aj neoddeliteľnou súčasťou reforiem a tvorivých postupov v „zlatých šesťdesiatych“. V oboch érach sa s princípom náhody spájala myšlienka oslobodenia tvorby, odpútania sa od zaužívaných tvorivých postupov či stereotypov i kritérií hodnotenia. Umelec sa vedome dištancoval od požiadaviek, či už estetických, alebo spoločensko-politických. Tvoril proti cenzúre i autocenzúre. Tento manifest dištancu až vzbury vyjadroval túžbu po autentickom prejave, po necenzurovanom ponore do ľudského podvedomia, spontánnej hre, hravosti či slobodnej improvizácii. Náhodnosť v tvorbe telesa PRAKTIKÁBEL je zreteľná predovšetkým v experimentátorskej hľadačskej hravosti (ludickosti), ale i vo vedomom kritickom odstupe. Poetikou sa tak výrazne prikláňa ku groteske, absurdnému divadlu, často s prvkami odľahčeného a hravého nonsensu.

3. OD HUDBY K DIVADLU alebo Vstup do dejín

Srdečne VÁS pozývame na prvý oficiálny koncert hudobného telesa pod vedením experimentálneho hudobného tria a sociálno-kultúrneho zariadenia PRAKTIKÁBEL, ktorý sa uskutoční pri príležitosti NÁŠHO prvého výročia.

(...) Prvýkrát svoje počiny prezentovali na [podujatí, pozn. aut.] Hudobno - Literárne večery - FLAME Production v rámci večera venovaného Dadaizmu a Surrealizmu. Ihneď sa stali neoddeliteľnou súčasťou týchto večerov a vystupovali na nich pravidelne, každý mesiac. Tam sa stretli s istým Ivanom, frontmanom skupiny Tusté Baletky, ktorý si ich neskôr privolal na ich koncert, aby spravili warm-up pred bratislavským publikom. Tento večer bol pre PRAKTIKÁBEL zlomový."

(2. marca 2017, 1. narodeniny Praktikáblu, Flame music bar, zdroj: <https://mx.eventbu.com/bratislava/1-narodeniny-praktikablu/1449755>)

"TUSTÉ BALETKY: Exotik funky/rap/rock shtyt zo Senice! Samozvaní majstri HNUSU, pizza hawaii medzi slovenskými kapelami."
(FB TUSTÉ BALETKY)

*

Komentár: V roku 2017 oslávil PRAKTIKÁBEL svoje prvé narodeniny koncertom v bratislavskom Flame music bare. V tom istom roku dvaja z troch členov vtedajšieho „hudobného tria a sociálno-kultúrneho zariadenia PRAKTIKÁBEL“ a súčasne študenti bakalárskeho stupňa bábkarkej tvorby (Matej Feldbauer a Róbert Švec) predviedli neverejné hudobno-divadelné vystúpenie na pôde Vysokej školy múzických umení. Žánrovo išlo o divadelný referát, resp. dnes už rozvinutý a obľúbený žáner inscenovanej prednášky na tému Dramatik Ján Palárik a jeho dielo. Výstup sa odohral „náhodne“ v závere jedného z hodnotiacich seminárov. V mnohom predznamenal neskoršiu divadelnú tvorbu.

Poetiku inscenovanej prednášky charakterizovali:

- dištanc od nastavených konvencií a pravidiel (odmietnutie zaužívanej formy referátu)
- autentická tvorba bez ohľadu na spätnú väzbu (hodnotenie predmetu)
- hravosť v jazykovej rovine: ako výstižný príklad poslúži úvod referátu s podnadpisom Životopis Jána Palárika v skratke. Táto časť obsahovala doslova skrumáž skratiek. Niektoré znaky (napr. krížik ako znak úmrtia) boli vyjadrené gestom a čísla čítané ako sled číslic. Ukážka: „J. P. pseud. Beskydov, nar. 1822 Raková, okr. CA, (krížik) 1870 Majcichov, okr. TT“ (podobný životopis, ale Mateja Feldbauera, nájdete na stránke Divadla Zrakáč: <https://divadlozrakac.sk/matej-feldbauer/>) Pozn.: Matej, ten svoj životopis ste písali pred alebo až po referáte?
- hravosť v divadelnej rovine: autori výstupu - v súlade so zameraním štúdia, použili prvky bábkového divadla. Úryvok z dramatického textu Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch inscenovali bábkami/maňuškami v štýle „rakvičkárne“ s využitím tabule ako paravánu a živým hercom, ktorý dej po odohraní komentoval (napríklad používanie cudzích jazykov)
- experimentálna hudobnosť: študenti naživo zaspievali originálne zhudobnenú pieseň z Palárikovej divadelnej hry Drotár . Pozn.: Doteraz neviem, či hudba vznikla špeciálne pre túto príležitosť.
- aktuálnosť (schopnosť nájsť „živý pichliač“ v „zatuchnutom texte“, diagnostikovať súčasný slovenský národ pomocou Palárikových veršov) [Ak bude čas, opýtať sa študentov, ktorý divadelný kritik a historik použil tieto slová v súvislosti s inscenačnou tradíciou Jána Chalupku.]
- schopnosť osloviť generačne spriaznené publikum
- improvizácia vo viacerých momentoch prezentácie

Náhoda však spôsobila, že z celej inscenovanej prednášky sa vo forme videonahrávky zachovali len fragmenty. Pozn.: Nenahráli ste to niekto celé, prosím? [Ak bude čas, pustiť si ukážku.]

4. OKRAJ CENTROM alebo U Kata

„Inscenácia sa dá charakterizovať ako ľahká politická satira pretkaná absurdnom s prímiesou brechtovského prístupu. Objavuje sa tu veľmi silný zmysel pre stavbu mizanscény, nonverbálne herectvo, animovanie objektov – ktoré značne oživuje celý útvar či hra na viacero hudobných nástrojov. Napriek (alebo vďaka?) mierne absentujúcej dramaturgii si však zaručene humor odnesiete vo vreckách aj domov.“

(DRGOŇA, Mário. Ticho U Kata." In: Internetový časopis MLOKi. 6. apríla 2018. Dostupné online: <https://mloki.sk/ticho-u-kata/>)

*

Komentár: Inscenácia U Kata (2018) bola prvým mimoškolským divadelným počinom telesa PRAKTIKÁBEL a súčasne aj prvou inscenáciou novej dramaturgickej línie divadla Ticho a spol. s názvom Work in progress.

Kritická odozva bola skromná, ale priaznivá (recenziu pre internetový časopis MLOKi napísal Mário Drgoňa, v tom čase študent Katedry réžie a dramaturgie – ak ste nečítali, odporúčam!) a rovnako priaznivá bola aj reakcia publika. V tomto prípade bol však zaujímavý aj „sociologicko-experimentálny“ rozmer.

Inscenácia U Kata zobrazuje príbeh troch vyslúžilých katov. Ľudí vylúčených na okraj spoločnosti. Stretnú sa „náhodou“ v podniku s príznačným názvom. Prvý kat-barman – ako sa ukáže až neskôr – je nemý, druhý je slepý a tretí hluchý. Trio postáv, ktoré sa dajú vnímať aj ako alúzia na tri múdre opice (odvodené od budhistického „nič zlé nevidieť, nič zlé nepočuť, nič zlé nepovedať“), je už samo o sebe pomerne absurdné. Otvorená divadelná forma založená na slede krátkych nesúvisiacich obrazov pracuje s kontrastmi vonkajšieho a vnútorného, viditeľného a neviditeľného (alkoholické opojenie/triezve hodnotenie, tmavý priestor/duchovné osvietenie, okraj spoločnosti/centrum jej pokroku).

A práve na tejto hranici vzniká grotesknosť alebo – ak zaradíme do kontextu dejín – poetika blízka výpovediam divadiel malých javiskových foriem v „zlatých šesťdesiatych“.

[Zadať otázku, ktoré divadlá malých javiskových foriem, resp. ktorí režiséri pracovali s grotesknosťou, nonsensom a pod., prípadne ktoré inscenácie hovorili o „spodine“ ľudstva.]

Tvorcovia do hry zapájajú aj divákov, čím absurditu ešte posilňujú. Nejde o priamu interakciu, vťahovanie diváka do deja, ale o hru s pravidlami: nastavené pravidlá autori vzápätí zrušia. V istom momente, napríklad, nemý prehovorí, hluchý počuje a slepý vidí. PRAKTIKÁBEL sa s neskrývaným pôžitkom pohráva (či drzo zahráva?) s divákmi. Zámerná (ne)dramaturgia núti byť v strehu a očakávať nečakané...

5. DIETĀ VERZUS SPOLOČNOSŤ alebo Fanto

„František prezývaný Fanto je dlhovlasý desaťročný chalan, ktorý má najviac na svete najradšej práve svoje vlasy. Kvôli nim sa však dostane do konfliktu s učiteľkou angličtiny. A to právom. Svoju hrivu používa na všetko možné, len aby ju našťaval. Mazaná učiteľka vymyslí pomstu a Fanto prichádza o vlasy. Avšak jeho vlasy sú tvrdovlasé, a snažia sa nájsť cestu naspäť...“

(Noticka k inscenácii Fantovlas, publikovaná na viacerých portáloch; napríklad na FB Klub pod lampou:

<https://www.facebook.com/klubpodlampou/posts/485598945192321/>, 2018)

„František, prezývaný Fanto, má už po krk tradičnej slovenskej vianočnej kuchyne. Je zvedavý, ako si tak počas sviatkov nažívajú v zahraničí. Veľmi rád by už ochutnal aj niečo iné ako kapra a kapustnicu. Ale ako sa vraví: dávaj pozor na to, čo si želáš. A Fanto je raz-dva v kaši. Žiaľ, nie v tej zemiakovej...“

(Noticka k inscenácii Fanto a vianočný teleport, publikovaná na FB Klub pod lampou:

<https://www.facebook.com/events/klub-pod-lampou/divadlo-praktik%C3%A1bel-fanto-a-viano%C4%8Dn%C3%BD-teleport/430784700915108/>, 2019)

*

Komentár: V inscenácii U Kata herci (vyškolení Katedrou bábkarskej tvorby) predviedli aj svoju bravúru v tzv. objektovom divadle. Vo viacerých obrazoch doslova čarovali s bežnými predmetmi [ak bude čas, prezrieť fotky ukázať štamprlíky a pod. v akcii]. V nasledujúcej inscenácii s názvom Fantovlas sa k bábkarskému umeniu prihlásili ešte o niečo smelšie, avšak iným spôsobom.

Už samotný názov pôsobí ako „náhodná“, zdanlivo nonsensová hra so slovami. Nezmysel však môže mať zmysel. Jednou z možných interpretácií je odkaz na Fantomasa – viacdielny film obľúbený u predchádzajúcich generácií. A to môže byť zas odkazom na rodičov a učiteľov. A práve tí zapríčinia Fantov odchod z domu...

Východiskovou situáciou je konflikt chlapca Františka, ktorý nevie povedať r (odtiaľ prezývka Franto/Fanto), s nenávisťou učiteľkou angličtiny - nie pre výslovnosť, ale pre vlasy (preto Fantovlas).

Z tejto situácie by mohla vzniknúť drsná komédia s prvkami hororu o vnútorných traumách dieťaťa. Vďaka inscenácii telesa PRAKTIKÁBEL však úvodná situácia vyústi do humornej putovačky v podobe tzv. stolového divadla. Hlavnú úlohu hrajú vlasy. Groteskná bábka-nebábka, nevzhľadný objekt rozstrapateného chumáča vlny trepotajúci sa na čempurite. Za nimi putuje - tiež nevzhľadný, ale pôvabný - Fanto. Prostredie/pozadie tvorí rozstrihnutá a pomalovaná papierová taška nemenovaného obchodného reťazca. Výtvarným kľúčom je jednoduchá estetika (ne)estetiky, v úspornom, ale kreatívnom scénickom riešení. [V súvislosti s bábkami spomenutých Michaelu Urbanovú, neskôr Miriam Horňákovú - ukázať pôvabnú (ne)estetickosť bábok, dôraz na funkčnosť a vyzdvihnúť „minimalizmus“. Treba podotknúť, že spomínanú papierovú tašku pomalovali Róbert Švec a Matej Feldbauer.] Jediným hercom je Róbert Švec. Rolu v absurdnom príbehu, ktorý vyžaduje striedanie herectva s bábkoherectvom, poníma civilne a s vážnosťou, čím sa zvyšuje grotesknosť príbehu. Herecký prejav pripomína situáciu, keď človek síce hrá divadlo, ale nie celkom tak „ako sa má“ alebo „ako sa zvykne“. Pre lepšiu predstavu tejto (ne)poetiky uveďme ako príklad nemúzického muža (otca, švagra, brata...) donúteného okolnosťami hrať bábkové divadlo svojim deťom. Zvyčajne máva obrovský úspech práve pre svoj dištanc a inakosť prejavu.

V inscenácii nenájdeime iluzívnosť, dôsledné vedenie bábok, adekvátnu štylizáciu hlasu a techniku reči. Ale ozvláštnenie „slobodou prejavu“, hravosťou a improvizáciou si podmaňuje publikum. Túžba po slobode, resp. vzbura voči tradičným predstavám o tom, ako veci „majú byť“ sú tak zakódované vo forme i obsahu Fantovlasa.

Za „stolové divadlo“ sa dá považovať aj ďalšia inscenácia Fantových príbehov s názvom Fanto a vianočný teleport. Opäť je to „putovačka“, ale tentoraz od (vianočného) stola k stolu po rôznych krajinách. „Nová rozprávka divadla PRAKTIKÁBEL“, ako inscenáciu propagovali sociálne médiá (napr. FB Klub Pod lampou: www.facebook.com/klubpodlampou/posts/485598945192321), bola prvým počínom tohto divadla určeným pre detské publikum. Vianočná kuchárska show v podaní Róberta Šveca vrcholila realistickou a reálnou prípravou (ne)vianočného jedla – praženice – a jej následnou konzumáciou spolu s publikom [tu je možná debata/polemika o terminológii pre divadlo zapájajúce všetky zmysly]. Práve pri detskom divákovi sa ukázalo, že pohrávanie sa s konvenciami či pravidlami potrebuje publikum, ktoré ich ovláda – a to je v prípade detí často problematické. Viacero vydarených obrazov tak prišlo o pointu. Škoda.

Prvé dve časti Fantových príbehov boli istým experimentom s publikom, a možno pokusom o jeho presnejšie definovanie, či rozšírenie. Bábkové divadlo pre dospelých a bábkovo-kuchárska vianočná show pre deti, otázkou je, čo a či bude nasledovať. (Nie, kuloárne informácie nezverejním, nebojte sa:-). PRAKTIKÁBEL touto zatiaľ dvojdielnou sériou, otvoril potrebnú a dramaticky podnetnú tému – konflikt medzi slobodou a formovaním detí, alebo ak chceme medzi ich rozvojom a výchovou (hoci tieto slová nie sú v ani jednom prípade antagonizmy). Vzácnosťou je prístup k téme: bez romantizujúceho či didaktického pátosu.

6. BIBLIA PRE TÍNEDŽEROV alebo Evanjelium podľa Kevina

[!!! Tu si dávaj pozor, aby si nebola priveľmi emocionálna. Nik nemusí vedieť, že si predstavenie navštívila viackrát, že tvoje deti nahovorili množstvo tínedžerov na návštevu divadla, kam dobrovoľne nechodia ani sami, a nehovor ani o tom, ako sa u vás doma konzumuje treska podľa Kevina!]

„Zmienok o Svätom Kevinovi sa zachovalo minimum. Po znovobjavení piateho evanjelia, Kevinovho, sa vtedajšie médiá na celom svete rozhodli utuľtať skutočnosť, že niečo také existuje a tak archeológovia nedostávali žiaden priestor v mediálnych diskusiách. Iniciovali verejné demonštrácie v mene Kevinovom, ktoré boli zmietnuté zo stola oligarchami.“

(Noticka k inscenácii Evanjelium podľa Kevina. FB udalosti Evanjelium podľa Kevina 16.7.2021 v Ticho a spol.: <https://www.facebook.com/events/139384928250913>)

*

Komentár: Inscenáciou Evanjelium podľa Kevina sa PRAKTIKÁBEL prihlásil k téme totality. Tá sa v „červenej“ alebo „hnedej“ farbe, v rôznych formách a žánroch objavuje po roku 1989 v slovenskom profesionálnom divadle pomerne často. Svedčí o tom aj viacero záverečných prác o divadelných dielach reflektujúcich túto problematiku (nielen z VŠMU), ktoré už čerpali z viacerých existujúcich monografií. Zdalo by sa, že slovenské divadlo je témou totality nasýtené. Spoločensko-politické dianie, a, žiaľ, nielen v našej krajine však dokazuje, že téma je stále veľmi živá, a preto potrebná.

PRAKTIKÁBEL tak organicky nadviazal na svoju tematickú líniu formácie človeka. Inscenácia je v podstate reflexiou dobrovoľného a vedomého nasledovania vodcu, výmenou za dočasnú ilúziu komfortu a šťastia.

Inscenáciu tvorí sled dôsledne vystavaných etúd v podaní dvoch hosťujúcich hercov (Mojmír Procházka, Marek Lupták) a ich samozvaného vodcu (Šimon Peter Králik). Ako scéna im slúži - v súlade s názvom divadla - praktikábel [pre scénografov spomenúť Jakuba Branického, ktorý spolupracoval aj na inscenácii U Kata!]. Jednotlivé obrazy oddeľujú názvy, ako súčasť inscenácie ich číta Matej Feldbauer, mnohé z nich sú nonverbálne. Slovo a gesto v inscenácii majú neraz funkciu gagu, niekedy „ozvláštnenú“ vulgárnejším podtextom podkladajúcim sa (ne)vkusu publika. (Pozn.: Milí tvorcovia, takéto publikum k vám nezavíta, nerobte to!).

Nečakané, „náhodné“, no divácky čitateľné spojenia medzi textom a ne-textom, teda gestom, rekvizitou, svetlom a pod. (napríklad obraz s názvom VEĽKÝ TRESK spojený s TRESKOU), prinášajú doslova pôžitok z objavovania a tvorivosti. Bonusom je tiež otvorenosť inscenácie. Súčasná politická situácia poskytuje tvorcom stále nové podnety, ktoré v nej priebežne spracovávajú. „Dvakrát do tej istej rieky nevstúpíte.“

Nekonvenčnosť a hravosť inscenácie, jej neveliký časový rozsah a ponuka kreatívnej diváckej aktivity, bez zaťažovania dejinnými súvislosťami... to sú hlavné dôvody, prečo je Evanjelium... vhodné nielen pre dospelé, ale aj pre mladšie publikum. Vyabstrahovaný mechanizmus fungovania totality i dôsledky „očarenia“ nehodnou autoritou sú dobre uchopiteľné aj bez vedomostného zázemia, ktoré mladšiemu publiku neraz chýba a bráni v porozumení.

Tvorcovia súčasne metaforickosťou a náznakom, ale aj interakciou, prejavujú svojmu publiku dôveru. Občasná konkrétnosť v geste, intonácii či prejave ako narážka na istú osobnosť len potvrdzuje aktuálnosť a reálnosť problému. To ešte viac ubezpečuje divákov, že dielu rozumejú. Inscenácia jednoznačne patrí k tým, ktoré by mladí diváci v rámci výchovy proti totalite mali a možno i chceli vidieť.

7. ZRASTENÍ PUPOČNOU ŠNÚROU alebo Kto je PRAKTIKÁBEL?

[Pozrieť logo na FB PRAKTIKÁBEL:

<https://www.facebook.com/praktikabel/>]

*

Komentár: Logo divadla, len málokedy viditeľné v plnom rozsahu, tvorí žltá plocha, v ktorej je tromi rôznymi písmami v troch riadkoch napísaný názov DIVADELNÉ TELESO PRAKTIKÁBEL (asi náhoda). Najvýraznejšie je slovo TELESO, s ktorým sú pupočnými šnúrami zrastené tri ľahko identifikovateľné dospelé mužské postavy (a to už náhoda nie je). Zľava Šimon Peter Králik, Matej Feldbauer a Róbert Švec. To, čo na postavách zaujme, je nepochybne Králikovo veľké ucho - okrem iného je výborný hudobník, Feldbauerova hrdo vztýčená brada (aj v bulletine k inscenácii U Kata sa opisuje ako „ten s bradou“) a Róbertov postoj pripomínajúci bojové umenia východu [diskusia, prečo to tak je, alebo čo ten postoj vyjadruje, neprišla som na to...].

Pupočné šnúry vedúce k slovu TELESO, sú však trochu zavádzajúcim symbolom, pretože s tvorbou všetkých troch zakladajúcich členov divadla sa môžeme stretnúť nielen v rámci PRAKTIKÁBLA, ale aj v ďalších malých umeleckých „telesách“. Divadelná kariéra Mateja Feldbauera je spojená s pezinským Fedér Teátrom, spolupracuje tiež s Divadlom Zrakáč, Šimon Peter Králik je súčasne protagonistom úspešného bábkového Divadla ŠiBe - kde tvorí spolu manželkou, Róbert Švec je neoddeliteľnou súčasťou divadla Spozavoza, ktoré sa zameriava na detského a rodinného diváka.

Divadlo PRAKTIKÁBEL (v okamihu vzniku týchto téz) existuje päť rokov... Je to veľa? Je to málo? Divadelný historik a dlhoročný pedagóg dejín slovenského a českého divadla doc. PhDr. Ján Jaborník hovorieval, že divadlo, najmä to generačné, má životnosť najviac 10 rokov. (Pozn.: Ste za polovicou, chlapci!)

Hovorieval však aj to, že povinnosťou divadelných umelcov je tvoriť a vzdelávať sa. A povinnosťou divadelných kritikov je vidieť a dokumentovať (!), zachovať pominuté okamihy pre dejiny. Plním si povinnosť a vraciam požičané (hoci nie naživo v rámci dejín a nie s hudbou).

Toľko mojich pár riadkov k narodeninám, milý PRAKTIKÁBEL! A dúfam, že tieto tézy k prednáške budem môcť raz v budúcnosti využiť :-)

Všetko nejlepší!

Zdenka Pašuthová

UMELECKÉ TELESO PRAKTIKÁBEL PRVÁ PÄTROČNICA

© Fotografie: Igor Kollárovičs (Hudobné teleso PRAKTIKÁBEL), Michal Vasil' (U Kata), Werdza photography (Fantovlas), Natália Dominiková (Evanjelium podľa Kevina), Miriam Horňáková (Fanto a vianočný teleport), Jakub Jančo (pantomíma - ale nie všetko!), Barbora Šoganová (zadok, zároveň prvá spoločná fotka troch protagonistov) a fotografie obrazovky (tzv. screenš hot)

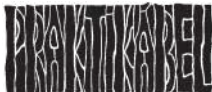
© Ilustrácie: Slavo Turanec

© Vizuály: Jakub Branický (U Kata, Evanjelium podľa Kevina), Miriam Horňáková (Fantovlas, Fanto a vianočný teleport, Fantoland), Slavo Turanec (Pilátovo Krédo)

Doslov: Zdenka Pašuthová
Zostavil: Matej Feldbauer
Korektúry: Ing. Život
Zalomenie: Matej Feldbauer
Tlač: PrintLINE, Bratislava

ISBN SK87-8330-0000-0028-0155-0490

© PRAKTIKÁBEL, 2021

PRAKTIKÁBEL • OBYČIANSKE ZDRUŽENIE

Túto akože publikáciu z verejných zdrojov nikto nepodporil.

10. MARCA
TO BOL VEĽKÝ DEŇ.

NA SCÉNU PRIŠIEL
PRAKTIKÁBEL !!!

